

د ستراتژیکو او سیمه ییزو خپرنو مرکز

تحليل هفته

شماره: ۳۰۸ (از ۰۸ الی ۱۵ سرطان ۱۳۹۸ هـ ش)

این نشریه مجموعه تحلیل رویدادهای مهم سیاسی، امنیتی، اقتصادی و اجتماعی هفته‌واری است که به زبان‌های پشتو، دری، انگلیسی و عربی، توسط مرکز مطالعات استراتژیک و منطقوی تهیه و نشر می‌گردد، تا نهادهای سیاست‌گذار و مراجع پالیسی‌ساز از آن استفاده نمایند.

آنچه در این شماره می‌خوانید:

افغان سوله؛ په قطر کې د امریکا - طالبانو اووم پړاو خبرې

۲..... د طالبانو او امریکا ترمنځ د سولې خبرې اترې

۳..... د خبرو اترو پروسه او پر سوله یې اغېزې

۴..... پایله

هیئت رهبری پارلمان افغانستان برگزیده شد

۵..... میر رحمان رحمانی از ولادت تا جنرالی

۶..... از میدان تجارت تا کرسی پارلمان

۷..... معاونان مجلس نمایندگان

۸..... نتیجه

افغان سوله؛ په قطر کې د امریکا - طالبانو اووم پړاو خبرې

د طالبانو او امریکا تر منځ د سولې خبرې اترې اووم پړاو ته ننوتلې دي. ټاکل شوې د روان اووم پړاو په پای کې د سولې هوکړه لیک اعلان شي. دواړه لوري مني چې په خبرو اترو کې پرمختګ شوی او د ګڼ شمېر مسایلو په اړه د نظر یووالي ته رسیدلي دي. سره لدې، تر اوسه د سولې هوکړه لیک وروستی او اعلان شوی ندی. د سولې خبرې اترې کوم ځای ته رسېدلې؟ د مذاکراتو د اووم پړاو پایلې به څه وي؟ د هوکړه لیک د وروستي کېدلو په اړه څومره پرمختګ شوی دی؟ د هوکړه لیک اعلان ولې تراوسه ځنډېدلی دی؟ دا او ورته نورې پوښتنې د دې اوونۍ په تحلیل کې ځواب شوې دي.

د طالبانو او امریکا ترمنځ د سولې خبرې اترې

د سرطان میاشتې په ۸ مه نېټه، امریکایي ډیپلوماتانو او طالب مشرانو د سولې اووم پړاو خبرې اترې د قطر هېواد پلازمېنه دوحه کې پیل کړلې، چې ټاکل شوې وه درې ورځې دوام وکړي او په پای کې یې د دواړو اړخونو تر منځ د هوکړه لیک متن وروستی شي.

د دې پړاو مذاکراتو د درېیمې ورځې په پای کې، د امریکا ځانګړي استازي زلي خلیلزاد، د طالبانو د سیاسي دفتر مشر ملا عبدالغني برادر او د قطر د بهرنیو چارو وزیر او د ملي امنیت سلاکار په ګډون د جدي بحثونو سربره، د هوکړه لیک مواد وروستي نشول او د خبرو اترو موده وغزېدله. دا پړاو خبرې اترې ټاکل شوې له یوې ورځې دمخه وروسته د سرطان میاشتې په ۱۵ مه نېټه بیا پیل شي.

دواړو اړخونو منلې چې پدې پړاو خبرو اترو کې د هوکړه لیک ډیری هغه مسئلې چې له پخوا پاتې وې په ورو ورو حل کېږي او دوی د هوکړه لیک وروستي کېدلو ته نږدې شوي، خو تر اوسه څرگنده نده چې خبرې اترې کله پای ته رسیږي او دا چې په پای کې به یې هوکړه لیک اعلان شي که نه.

طالبانو او امریکا تر اوسه د بهرنیو پوځیانو د وتلو د مهال وېش او د بهرنیو ترهگرو ډلو د فعالیت د مخنیوي ضمانتونو په اړه هېڅ جزئیات ندي وړاندې کړي، خو طالبان پدې ټینګار کوي چې د بهرنیو ځواکونو د وتلو مهال وېش باید د "نړیوالو شاهدانو" په حضور کې ترسره شي. که پدې توګه د بهرنیو ځواکونو د وتلو اعلان په اړه د هوکړه لیک متن وروستی شوی هم وي، د دې پروسې لوژستیکي اړخ، لکه: شاهدان به د کومې کچې استازي وي، د اعلان په مهال به څوک ګډون کوي، اعلان به چېرته کېږي، او.. داسې نور موارد دي چې کیدای شي د هوکړه لیک اعلانول یې تراوسه ځنډولي وي.

په ورته وخت کې د سرطان په ۷ او ۸ مه نېټه دوحه ښار کې د قطر او جرمني په کوربه توب د بین الافغاني مذاکراتو کنفرانس جوړ شو، چې موخه یې د دخپلو اړخونو تر منځ د باور جوړونې فضا برابرول ښودل شوې ده. پدې کنفرانس کې د حکومتی چارواکو، سولې عالي شورا غړو، سیاستوالو، مدني فعالانو او ښځو په ګډون ۶۴ کسان برخه درلوده، خو افغان حکومت او طالبانو لادمخه سپیناوی کړی دی چې دا د افغان حکومت او طالبانو تر منځ رسمي خبرې اترې ندي او برخوال په شخصي ډول کنفرانس کې ګډون کوي. د دې ناستې په پرېکړه لیک کې په دې اړه ښځ په ښځه څه ندي ویل شوي، خو دا پرېکړه لیک د تاوتریخوالي په کموالي او د افغاني خبرو اترو په دوام ټینګار کوي. لدې سره، په یاد کنفرانس کې د ګډون کوونکي افغان پلاوي غړي وایي کنفرانس به د حکومت او طالبانو د مخامخ خبرو اترو لپاره زمينې جوړولو کې اغیزمن ثابت شي.

د خبرو اترو پروسه او پر سوله یې اغېزې

د طالبانو او امریکا تر منځ د سولې خبرو اترو د شاوخوا ۱۸ کلنې جګړې د پای په اړه هیلې راتوکولي دي. په ورته وخت کې د دواړو خواوو له لوري وړاندې شوو شرطونو او د ځینو مسئلو اړوند د نظر اختلافونو دا پروسه له ځنډ سره مخ کړې ده. د خبرو اترو روان اووم پړاو لدې امله د ډېر ارزښت وړ دی چې ټاکل شوې پدې پړاو کې د سولې هوکړه لیک اعلان شي.

امریکا پدې شرط د بهرنیو پوځیانو د مهال وېش اعلان ته چمتو شوې ده چې طالبان افغان خاوره کې د ترهگرو ډلو د فعالیت مخنیوي، د هېواد په کچه اوربند او افغان حکومت سره ښځو مذاکراتو ته چمتو شي. طالبان بیا په خپل وار ټینګار کوي چې د هر ډول هوکړه لیک لومړنی شرط د بهرنیو ځواکونو د وتلو مهال ویش اعلانول دی. د بهرنیو ځواکونو د وتلو په اړه اندیښنه دا ده چې د سملاسي وتلو په پایله کې د امنیتي خلا د رامنځ ته کېدلو له امله داعش او نورې وسله والې ډلې پیاوړې کیدلای شي، چې دا په خپل وار د جګړې دوام ته لار خلاصوي. له همدې کبله پکار ده چې د بهرنیو ځواکونو وتل په مسؤولانه ډول او د سولې او ثبات په پایله کې وي.

طالبان د مسکو او قطر په بين الافغاني مذاکراتو کې د گډون سره سره چمتو ندي چې افغان حکومت سره مخامخ خبرې وکړي. حکومت بيا د سولې هر ډول خبرې اترې او گامونه د حکومت تر مشرۍ لاندې د اعتبار وړ گڼي. دا پداسې حال کې ده چې د ستراتيژيکو او سيمه ايزو خپرونو مرکز يو سروې نښي چې گڼ شمير خلک د سولې په برخه کې د افغان حکومت هڅو ته د شک په سترگه گوري.

د افغانستان د راتلونکي حکومت په اړه د طالبانو دريځ تراوسه همدا دی چې د اسلامي امارت بڼه ولري او دا چې له نورو سياسي جهتونو سره گډ کار کولو ته چمتو دي، خو افغان حکومت سره د نيغو مذاکراتو اړوند لا تراوسه طالبانو او حکومت هيڅ ميکانيزم ندي مشخص کړي.

اوسني وضعیت کې د افغانستان جگړه کې دخيل هر اړخ د خپلو گټو د خونديتوب هڅه کوي، پداسې حال کې چې پدې حساس پړاو کې د ټولو خواوو له پلوه نرمي او لازمي قرباني ته اړتيا ده.

پايله

د طالبانو او امريکا تر منځ د خبرو اترو اووم پړاو په پای کې څرگنديږي چې د سولې په مذاکراتو کې د پام وړ پرمختگ شوی دی او زر به د سولې هوکړه ليک وروستی او اعلان شي.

د اووم پړاو خبرې اترې له درې ورځو څخه وغزېدې او له يو څو ورځې دمې وروسته د سرطان په ۱۹ مه نېټه بيا پيل کېږي. طالبانو او امريکا د جزئياتو له ورکولو پرته منلې چې په خبرو کې د پام وړ پرمختگ شوی او د هوکړه ليک پای ته رسېدلو لپاره په گڼ شمېر مواردو اتفاق راغلی دی.

د سولې روانو خبرو اترو د جگړې پای ته هيله مندي ډېره کړې ده، خو د بهرنيو ځواکونو له وتلو وروسته وضعیت او د راتلونکي افغان حکومت بڼه له هغو لويو مواردو څخه دي چې انديښنې يې راولاړې کړې دي.

افغانستان کې د جگړې اوږدوالی او د افغان ولس نه ختمېدونکي کړاو ته په پام، د جگړې ټولو ښکېلو اړخونو ته ښايي چې د سولې لپاره له رامنځ ته شوي فرصت نه پوره گټه پورته کړي او نور د جگړې له شر څخه هېواد او ولس خلاص کړي. د دې فرصت له لاسه ورکول به د تاريخ داسې غلطې وي چې جبران به يې ممکن نه وي.

هیئت رهبری پارلمان افغانستان برگزیده شد

از افتتاح رسمی مجلس نمایندگان توسط رئیس جمهور کشور، نزدیک به دو ماه، می گذرد. متأسفانه این مجلس طی دو ماه گذشته مصروف کشمکش بخاطر انتخاب رئیس و هیئت اداری خود بود؛ تا اینکه هفته گذشته موفق به انتخاب رئیس و معاونین خویش گردید؛ منشی و معاون منشی نیز بعد از پنج روز تأخیر بالاخره به تاریخ ۱۶ سرطان انتخاب گردیدند.

پس از زد و بند های طولانی، میر رحمان رحمانی نماینده مردم پروان، بعد از چهار بار رأی گیری برسر انتخاب ریاست مجلس، روز شنبه هفته گذشته به حیث رئیس مجلس نمایندگان، برای پنج سال آینده انتخاب شد. پیش از این نیز میر رحمان رحمانی در مقابل رقیبش کمال ناصر اصولی نماینده مردم خوست از میان ۲۴۶ رأی دهنده با اخذ ۱۲۳ رأی، از طرف عطا محمد دهقان پور، رئیس مؤقت مجلس، به حیث رئیس مجلس نمایندگان اعلام گردیده بود؛ اما طرفداران کمال ناصر اصولی این نتیجه را نپذیرفته و در نتیجه به تنش های لفظی و فیزیکی هواداران آقای رحمانی و اصولی انجامید. پس از هفته ها تأخیر و گفتگو و مذاکرات و رأی زنی، دور دوم و سوم انتخابات ریاست مجلس در میان اشخاص دیگری صورت گرفت، که هیچ کدام از کاندیدان موفق به اخذ آرای لازم کرسی ریاست مجلس نگردیدند. بر بنیاد ماده هشتم اصول و ظایف داخلی پارلمان افغانستان، نمایندگان پارلمان برای بار چهارم میان میر رحمان رحمانی و خان محمد وردک که بیشترین آرای سه دور انتخابات قبلی را اخذ نموده بودند، رأی گیری صورت گرفت که در نتیجه میر رحمان رحمانی، در مقابل ۹۶ رأی خان محمد وردک، با اخذ ۱۳۶ رأی، برنده اعلان گردید.

همچنین بعد از سه مرحله انتخابات برای گزینش هیئت اداری ولسی جرگه، امیر خان یار با اخذ ۱۳۱ رای به حیث معاون اول و احمد شاه رمضان با اخذ ۱۱۹ رأی به صفت معاون دوم مجلس نمایندگان معرفی شدند. تحلیل این هفته را به بیوگرافی مختصر رئیس و معاونین نو منتخب ولسی جرگه اختصاص داده ایم.

میر رحمان رحمانی از ولادت تا جنرالی

میر رحمان رحمانی فرزند حاجی قلندر خان در سال ۱۳۴۱ خورشیدی در ولسوالی بگرام ولایت پروان در یک خانه متوسط متولد گردیده است وی در سال ۱۳۵۸ خورشیدی از لیسه بگرام فارغ گردیده است.

آقای رحمانی تحصیلات عالی خود را در خارج از کشور در پوهنتون نظامی روسیه به سر رسانیده در سال ۱۳۶۱ خورشیدی از رشته نظامی این پوهنتون فارغ گردیده است. از سال ۱۳۶۱ الی ۱۳۶۵ خورشیدی در شورای وزیران حکومت وقت (بیرک کارمل) اجرای وظیفه نموده و در دوران داکتر نجیب الله رئیس جمهور اسبق در صفوف اردو وظیفه انجام داده است. در دوران حکومت مجاهدین به عنوان قومندان کندک محافظ لوای جنرال بابہ جان؛ برادرش که در رژیم وابسته به شوروی سابق یک فرمانده ارشد نظامی بود، انجام وظیفه نموده است.

پس از آنکه ولایت کابل توسط گروه طالبان تصرف گردید، میر رحمان رحمانی همراه با برادرش جنرال بابہ جان، کابل را ترک گفته در جبهه مقاومت با شهید احمد شاه مسعود پیوستند، در آغاز دوره ی مؤقت به رهبری حامد کرزی رئیس جمهور سابق افغانستان، در صفوف قوای مسلح کشور قرار گرفته و تا رتبه جنرالی رسید. در آخرین سالهای خدمتش، به عنوان قومندان فرقه ۴۰ بگرام ایفای وظیفه می نمود که با استفاده از این موقعیت خود را از لحاظ مالی تقویت نموده پس از آن، اردو را ترک و به تجارت پرداخت.

از میدان تجارت تا کرسی پارلمان

میر رحمان رحمانی قبل از آنکه به دور شانزدهم مجلس نمایندگان راه یابد یکی از تاجران و سرمایه داران سرشناس میان مردم، خصوصاً اهالی پروان بوده است. آقای رحمانی که از بزرگترین سرمایه داران افغانستان است اکثریت سرمایه خویش را از طریق حمل و نقل و قرار داد های مواد سوخت با آمریکائیان، ناتو و دولت افغانستان اندوخته است. گفته می شود که در این راستا، پسرش حاجی اجمل رحمانی که تحصیل کرده ی پوهنتون آمریکائی در لندن و وکیل دوره ی هفدهم پارلمان نیز می باشد، نقش مهمی داشته است. ارتباط ترجمانی و تحصیلات خارجی وی باعث شد که توجه خارجیان را جلب نموده برای سالهای مدیدی قرار داد های کلان قطعات نظامی امریکا و ناتو را در میدان هوایی بگرام بدست آرد.

میر رحمان رحمانی قبل از ریاست مجلس نمایندگان ضمن فعالیت های تجارتي و اقتصادی خویش رئیس شورای اجتماعی مردم بگرام ولایت پروان، رئیس اتاق تجارت و صنایع ولایت پروان، رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس

نمایندگان و عضو گروه دوستی افغانستان و عربستان نیز بوده است. بر بنیاد خبرگزاری آژانس باخت در اول حمل سال ۱۳۹۲ خورشیدی مشاجره لفظی ای که بین میر رحمان رحمانی و فردوس فرزند خواجه نبی قومندان در شهر چاریکار صورت گرفته بود، به درگیری مسلحانه انجامید و در نتیجه این درگیری سه فرد ملکی کشته شده و یک تن نیز زخمی شده بود.

علی رغم اینکه مخالفان آقای رحمانی می گویند آقای رحمانی فاقد صلاحیت های رهبری بوده و فقط با استفاده از پول و زور به ریاست مجلس نمایندگان رسیده است، هواداران آقای رحمانی وی را یک شخص خیرخواه می دانند که با پول شخصی خودش ده ها مسجد و مدرسه را در مربوطات پروان اعمار، و چندین چوک و جاده را درین ولایت باز سازی نموده است. خودش نیز ادعا دارد که (چوک ولایت) پروان را همراه با بعضی جاده های دیگر درین ولایت از سرمایه ی شخصی خودش ساخته است.

میر رحمان رحمانی در مصاحبه با یکی از رسانه ها می گوید که قبلاً وابسته به حزب دموکراتیک خلق افغانستان بوده؛ حزبی که سقوط کرده و طرفدار ندارد، و اضافه می کند که حالا مستقل و منسوب به تمام مردم افغانستان می باشد. آقای رحمانی همانطوریکه در داخل پارلمان موافقان و مخالفان خود را دارد، در درون جامعه نیز تعدادی از مردم وی را بنا بر سابقه ی چپی اش به دیده شک و تردید می نگرند در حالیکه تعدادی دیگر، انتخاب وی به عنوان رئیس پارلمان را به خیر مردم و مملکت می دانند. عملکرد صد روز اول آقای رحمانی در پارلمان نشان خواهد داد که حق با کدام دسته است.

معاونان مجلس نمایندگان

امیر خان یار معاون اول مجلس نمایندگان در دور هفدهم پارلمان افغانستان، زاده ی سال ۱۳۵۳ هجری خورشیدی قلعه اخوند ولسوالی کامه از ولسوالی های مرزی ولایت ننگرهار می باشد. امیر خان یار از یک انیستیتیوت انجیری در پاکستان سند فراغت حاصل نموده و بیشتر در مؤسسات خارجی کار نموده است.

امیر خان قبل از اینکه به مجلس دوره شانزدهم نمایندگان راه یابد رئیس عمومی مؤسسه YAAR، مدیر اداری مؤسسه انترنشنل STI، مدیر پروگرام ساحوی مؤسسه SERVE نیز بوده است. وی در دور شانزدهم مجلس نمایندگان به عنوان معاون دوم مجلس و عضو کمیسیون مالی و بودیجه ایفای خدمت نموده و عموماً از استعداد بالای کاری برخوردار است. در دوران جهاد سابقه ی عضویت با حزب اسلامی افغانستان به رهبری انجینر حکمتیار را دارد اما در سال های اخیر در کنار سیاست، در میدان تجارت نیز خوب درخشیده است. وی با اخذ ۱۳۱ رأی به حیث معاون اول مجلس نمایندگان برگزیده شده است.

احمد شاه رمضان نماینده مردم ولایت بلخ در دوره های شانزده و هفده ولسی جرگه، در سال ۱۳۴۸ هجری خورشیدی در یک خانواده ثروتمند و پرنفوذ در ولایت بلخ تولد شده است. وی سند لیسانس را از تاشکند؛ پایتخت ازبکستان در

رشته ی مهندسی بدست آورده وبا اخذ 119 رأی به معاون دوم مجلس نمایندگان در دور ۱۷ پارلمان برای یک سال انتخاب شده است. پیش از این احمد شاه رمضان بعنوان عضو انتسابی مجلس سنا در دور پانزدهم شورای ملی و عضو کمیسیون مالی در دور شانزدهم مجلس نمایندگان افغانستان نیز ایفای خدمت نموده است.

احمد شاه رمضان با محمد محقق رهبر حزب وحدت اسلامی مردم افغانستان ارتباط نزدیک داشته از مدت بیست سال به این طرف مصروف تجارت نیز می باشد. وی در سال 1392 خورشیدی حین سفر به کابل، میان پل خمیری و ولسوالی دوشی مورد سوء قصد توسط ماین کنار جاده قرار گرفت، اما جان به سلامت برد. درین حادثه دو تن از محافظینش جان باختند و سومی هم زخم برداشت. پیش از این برادر بزرگتر وی اشرف رمضان یکتن از نامزدان پیشتاز انتخابات پارلمانی 1384 خورشیدی در شهر مزار، مورد سوء قصد قرار گرفت وجانش را از دست داد.

نتیجه

شاید قضاوت در مورد اینکه در پنج سال آینده چگونه یک مجلس نمایندگانی را شاهد خواهیم بود؛ قبل از وقت بوده باشد. اما از همه مهم، چلنج های بزرگی است که پارلمان موجود با آن روبرو می باشد و کامیابی و ناکامی مجلس نمایندگان کشور نیز قبل از همه، درگرو تعامل با همین چالشها خواهد بود:

چالش اول قضیه صلح است که به مرحله ی حساسی رسیده و اما سرنوشت آن در میان عجله ی امریکا و خون سردی حکومت افغانستان، هنوز هم نا معلوم به نظر می رسد. ولسی جرگه چه نقشی دراین راستا اداء خواهد نمود؟ اگر ولسی جرگه جدید بتواند معاهده ی امنیتی میان افغانستان و امریکا را مورد اعاده ی نظر قرار داده، روابط افغانستان - امریکا را از سر نو به اساس منافع دو طرف تعریف نماید، گام مهمی در راه مؤفقیت برداشته خواهد بود.

چالش دوم رابطه میان پارلمان و حکومت است که متأسفانه طی تمام دوره حکومت وحدت ملی، ضعیف بوده به عوض اینکه به محور منافع مردم بچرخد، به محور مصلحت های آنی و داد وستد دو جانبه چرخیده است. آیا پارلمان جدید خواهد توانست این رابطه را به یک رابطه ای قانون محور و با اعتماد تبدیل نماید؟ بیشتر از 60 مسوده ی قانونی منتظر تصمیم گیری نهایی ولسی جرگه است، اینکه مجلس نمایندگان جدید، با این مسوده های قانونی چگونه تعامل خواهد کرد؟ بحثی مهم و سرنوشت ساز می باشد.

چالش سوم، اعاده ی ثقه و اعتماد مردم بالای ولسی جرگه است که متأسفانه طی سالهای قبل و باز در جریان انتخابات اخیر مجلس نمایندگان، سخت ضربه دیده است. خانه ی ملت باید اعتماد ملت را دوباره کسب نماید. و این مسئولیت قبل از همه بر می گردد به عمل کرد رئیس و هیئت اداری جدید مجلس. امیدواریم هیئت نو منتخب اداری مجلس، درسهای خوبی از ناکامی های پارلمان قبلی آموخته و با مدیریتی متفاوت، باور ها بر مجلس نمایندگان را دوباره اعاده نمایند.

ارتباط با ما:

ایمیل: csrskabul@gmail.com - info@csrskabul.com

وبسایت: www.csr.com - www.csr.af

شماره تماس دفتر: (+93) 202564049 - (+93) 784089590 (0)

لطفا نظریات و پیشنهادات خود را جهت بهبود مطالب این نشریه به ما ارسال دارید.